

Pedagogija domara Nikole

Stvarno sam se načitao tih pedagogija i priručnika za učitelje i ravnatelje, raznih tankih i debelih pedagogija, ali o ulozi domara i spremačica u ostvarivanju školskih programa i ciljeva nisam pročitao tamo ništa? Pa, zašto bi to tamo i pisalo? Nije njihova zadaća ostvarivati ciljeve odgoja i nastavnih programa. Njihova lista zaduženja je izvan toga ozbiljnog pedagoškog područja djelovanja.

Tu i tamo sam u raznim pravilnicima mogao prepoznati da se misli i na domare i spremačice: „... i ostali djelatnici škole“. Ali da se jasno napiše da je njihova zadaća i odgovajati djecu, skrbiti o njihovoj sigurnosti i razvoju.... Ni riječi!

Ali kad bi domar Nikola iz naše škole mogao opisati svoje odgojne metode, imalo bi se što i naučiti. Godinama gledam kako on radi svoj posao i kako on empatično komunicira s učenicima. Nisam nikad čuo da je na njih nešto preglasno vikao, prigovarao, brundao... Njegov verbalni i neverbalni kontakt s njima je uvijek bio ljudski, topao, empatičan (kako to pedagozi u novije vrijeme stručno kažu), ukratko – pedagoški! Sjećam se jedne rečenice iz Makarenkove „Pedagoške poeme“: „Učitelj odgaja i kad ništa ne govori. Čak i kad ništa ne govori nego sam obavlja svoj svakodnevni redovni posao - on odgojno djeluje!“ - pisao je Makarenko prije skoro stotinu godina.

Domar Nikola nije čitao Makarenka. U to sam uvjeren jer je to predebela knjiga, a i zašto bi on to čitao za svoje svakodnevne poslove održavanja naše školske zgrade, popravljjanje vodovodnih cijevi, namještaja, vrata i prozora i obavljanje ostalih poslova koji su zapisani na listi njegovih radnih zaduženja.

Neće domar Nikola nikad zapisati ili negdje opisati svoje odgojne metode, ali bi bilo korisno da na nekom od aktiva učitelja ispriča svoju implicitnu pedagogiju, da priča zašto i kako on radi svoj posao i što za njega znače ta djeca koja mu često smetaju u obavljanju njegova važnog i odgovornog posla, ali mu „ne idu na živce“! Nisam čuo da su ga uspjeli naljutiti i „izbaciti iz takta“. A bogami neke kolegice i kolege često vidim i čujem izvan „pedagoškog takta“! Čak i Ravnatelja!

A, sjećam se jedne moje kolegice koja je već dugo u mirovini, za koju je u školi postojala opklada: Tko vidi da se u nekoj prigodi nasmijala, ili samo nasmiješila, plaća kavu! Hodala je po školi tromo i polako, kao komad hladne stijene, kao visoki vojni časnik, kao... Djeca su se micala u širokom krugu da ona može proći ritualno hodnikom do zbornice ili tamo gdje se već uputila. Nikad osmijeha niti smiješka na njenom licu nismo mogli vidjeti. I tako do zadnjeg radnog dana u našoj školi. Poučavala je generacije učenika koje nisu vidjele osmijeh na njenom licu!

Kod domara Nikole ova opklada ne bi urodila plodom: nikad previše ozbiljan, nikad namrgođen. Uvijek blago nasmiješen i veseo. Drago djeci i nama učiteljima sresti njega prvoga ujutro kad dolazimo u školu. Nekako, ima se osjećaj da će nam cijeli dan dobro proći, ako smo imali sreću sresti njega među prvima!

Možda je on toga i svjestan, jer nikad ne uspijevam doći prije njega u školu. Stalno je on tamo prije mene. On otključa vrata škole, on ih otvara i onima koji ih sami mogu otvoriti, ako je tu negdje u blizini, a uvijek se nađe tamo gdje treba.

Nikola će u mirovinu, otprilike kad i ja, pa me veseli da će biti tu dok budem dolazio na radno mjesto, ali što kad on ode? Razmišljao sam kako bi bilo korisno da on na nekom aktivu ravnatelja njima ispriča tu svoju implicitnu pedagogiju? Da to isto ispriča i mladim učiteljicama koje tek ulaze u školske prostore jer to što bi domar Nikola mogao kazati ne piše u onim silnim knjigama koje su morali čitati na fakultetu. Možda bi to mogao opisati i svojim suradnicama i suradnicima koje zajedno s njim skrbe da školska zgrada funkcionalno služi svrsi za koju je izgrađena i opremljena.

Možda on to ne bi tako stručno i literarno uspio opisati? Zato ću preporučiti, diskretno, svima s kojima još mogu empatično komunicirati u našoj školi da gledaju kako on komunicira s učenicima i učiteljima, kako on s veseljem obavlja svoj odgovoran posao, i pokušaju ga oponašati. Čak bi bilo korisno da i ravnatelj to učini, pa ću i njemu skrenuti pozornost na taj pedagoški detalj u našoj školi. (Nadam se da me neće krivo shvatiti, iako i on češće ulazi u školsku zgradu namrgođen, ozbiljan i zabrinut, negoli s osmijehom na licu!). Možda ga nagradi, barem nekom pohvalom, prigodom obilježavanja Dana škole?

Zasluzio je to naš domar Nikola!

Učitelj Mate (25.05.2012.)